

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Finance
Customs Department

ریاست عمومی گمرکات

ریاست حمایت و انکشاف

آمریت تقنین

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

شماره: ۷۷۵۰-۱۵۷۳

تاریخ: ۹۷-۷-۲۵

موضوع: ارسال طرز العمل ایجاد و تنظیم امور گداهای گمرکی

به ریاست محترم گمرک کابل؛

طرز العمل ایجاد و تنظیم امور گداهای گمرکی به اساس ماده (۹۸) قانون گمرکات به داخل پنج فصل و (۲۴) ماده ترتیب گردیده است. اینک ضم هذا طرز العمل متذکره بداخل (۱۱) ورق بعد از اخذ منظور مقام محترم معینیت عواید و گمرکات، مهر و نشانی شد بشما ارسال است تا مطابق آن اجراءات اصولی و قانونی بعمل آید. همچنان به کاپی هذا به آمریت محترم تامین روابط نگاشته میشود تا طرز العمل متذکره را ذریعه ایمیل به تمامی گمرک های سرحدی و محصولی ارسال نمایند و در ویب سایت رسمی ریاست عمومی گمرکات و سایر وسایل ارتباط جمعی غرض آگاهی عامه به نشر برساند.

با احترام

فریدم غزنوی

رئیس حمایت و انکشاف گمرکات

۲۴ میزان ۹۷

کاپیها به:

ریاست محترم عمومی تفتیش داخلی

ریاست های محترم تنفیذ قانون، امور مسلکی، عملیاتی

گمرکهای: ننگرهار، کندهار، خوست، نیمروز، فراه، هرات، کندز، بلخ، اندخوی، پکتیا، پکتیکا، تخار، بدخشان، گمرک میدان هوایی، گمرک پست پارس.

آمریت محترم تامین روابط، آمریت محترم جلوگیری از تخلفات گمرکی، آمریت معافی

سکرتیرت ریاست عمومی گمرکات، شعبه مربوطه

۴۲
۱۳۹۷، ۷، ۲۲

وزارت مالیه
ریاست عمومی گمرکات

طرز العمل ایجاد و تنظیم امور گدام های گمرکی

سال 1397 هجری شمسی

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این طرز العمل به اساس ماده (98) قانون گمرکات وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم:

اهداف این طرز العمل عبارت اند از:

- 1- فراهم نمودن تسهیلات برای وارد کنندگان و صادر کنندگان اموال.
- 2- طرز استفاده از گدام های رسمی، عمومی و خصوصی
- 3- تشویق تجار و متشبین خصوصی ملی غرض سرمایه گذاری.
- 4- تنظیم امور مربوط به گدام های عمومی، خصوصی و رسمی.
- 5- نظارت از اموال داخل گدام های گمرکی.
- 6- کنترل و بررسی اسناد و اموال گدام های گمرکی.
- 7- رشد سرمایه گذاری خصوصی.
- 8- ثبت و صدور جواز گدامهای گمرکی و پروسه تمدید آن.

ساحه تطبیق

ماده سوم:

این طرز العمل در تمام ساحاتی که در آن گدام های گمرکی تاسیس میگردد قابل تطبیق میباشد.

اصطلاحات

ماده چهارم:

اصطلاحات آتی در این طرز العمل مفاهیم ذیل را افاد میکند:

- 1- گدام: عبارت از محلاتی اند که به منظور نگهداری اموال ترخیص نشده تاسیس و تحت نظارت گمرک

میباشد.

2- **گدام های رسمی:** گدام هایی اند که از طرف وزارت مالیه تاسیس و اعمار گردیده و توسط کارمندان گمرک، نظارت و کنترل می گردند.

3- **گدام های عمومی:** گدام هایی اند که به منظور استفاده تمام صادرکننده گان و واردکننده گان اموال توسط اشخاصی که جواز فعالیت از وزارت مالیه اخذ نموده، در ساحه نزدیک به گمرک تاسیس و تحت نظارت گمرکی میباشد.

4- **گدام های خصوصی:** گدام هایی اند که به منظور جابجا نمودن اموال مربوط به مالک آن در ساحه گمرک تاسیس گردیده و تحت نظارت گمرکی میباشد.

5- **ساحات گمرکی:** محلاتی که کارکنان گمرک در آن فعالیت نموده طور مستقیم و یا غیر مستقیم از امور گمرکی، بازرسی یا نظارت می نمایند.

6- **درخواست کننده:** عبارت از شخصی است که اقدام به تاسیس گدام عمومی و یا خصوصی با در نظر داشت شرایط این طرز العمل و سایر اسناد تقنینی مربوطه مینماید.

7- **حوادث غیر مترقبه یا فورس ماژور:** آفات طبیعی، جنگ، تحولات اقتصادی غیر قابل پیش بینی و یا وقایع مشابه که از کنترل شخص متاثر خارج باشد.

8- **تضمین:** وجه نقدی، ضمانت نامه بانکی، سند بیمه، ضمانت اشخاص با اعتبار یا اموال منقول و غیر منقول که از طرف مالک اموال یا نماینده قانونی وی به منظور کسب اطمینان اداره گمرک نسبت ایفای دین گمرکی و سایر تعهدات اش به اداره گمرک سپرده شود.

9- **گدام دار:** عبارت از اشخاصی (مدیر گدام، مامور تخلیه و مامور سیم و سرغچ) استند که مسوولیت ثبت اموال و مطابقت آن با اسناد، حفظ و مراقبت اموال جا بجا شده در گدام ها، به عهده آنها میباشد.

10- **قرارداد کننده:** عبارت از شخصی است قرارداد اجاره زمین را با وزارت مالیه غرض تاسیس گدام های عمومی و یا خصوصی منعقد میکند.

فصل دوم

گدام های رسمی

شرایط جابجایی اموال در گدام های رسمی

ماده پنجم:

اموال ذیل در گدام های رسمی جابجا میگردد.

- 1- تمام اموالی که تابع محصول و مالیه میباشد بدون در نظر داشت مقدار، کشور منشأ، کشوری که از آن اموال وارد شده یا به کشوری که اموال صادر میشود.
- 2- اموالی که برهم زنده نظم جامعه نبوده و برای مردم و محیط زیست مضر نباشد.
- 3- اموالی که به دلیل مسایل حق الاختراع و مالکیت فکری مورد منازعه نباشند.
- 4- اموال غیرافغانی که تابع محصول وارداتی و تدابیر سیاست تجارتي نه باشد.
- 5- اموال صادراتی افغانی که مطابق اسناد تقنینی گمرکی ایجاب جابجاشدن را در گدام های گمرکی نمایند.
- 6- اموالی که سریع الفساد نباشد.
- 7- اموالی که سریع الاشتعال نباشد.
- 8- اموالی که خطر آفرین بوده و یا اموال دیگر را متاثر سازد و یا هم مستلزم ترتیبات خاص باشد باید در مکان های مخصوص و محفوظ نگهداری گردد.
- 9- اموال ممنوعه نباشد.

وظایف و مکلفیت های گدام دار رسمی:

ماده ششم:

گدام دار رسمی دارای مکلفیت های ذیل میباشد.

- 1- تطبیق نمودن نمبر کانتینر، نمبر موتر، سیم و سرچ و نمبر پلیت واسطه با تی یک.
- 2- ثبت نمودن تعداد، مقدار، وزن، و تاریخ ورود اموال، در دفتر اندراج و یا سیستم الکترونیکی.
- 3- تسلیم گرفتن اموال به شکل رسمی و تخلیه آن در غرفه های مشخص همراه با شهرت مالک، مقدار اموال و نمبر واسطه نقلیه.
- 4- جلوگیری از خروج اموالی که تحت نظارت گمرکی باشد به استثنای حکم ماده (105) قانون گمرکات.
- 5- حفظ و نگهداری اسناد، مدارک و سوابق مربوطه.

- 6- رعایت اصول گدام داری و مصئونیت محموله های وارداتی و صادراتی.
- 7- تثبیت اموالی که بیشتر از شش ماه در گدام های گمرک نگهداری شده و به اساس فقره (5) ماده (63) قانون گمرکات و مطابق قانون لیلام، تطبیق پروسه لیلام در مورد آنها.
- 8- حصول اطمینان از تادیه کلیه دیون گمرکی محموله قبل از ترخیص از گدام.
- 9- هرگاه تمامی مراحل گمرکی محموله قابل ترخیص تکمیل و دین گمرکی آن اخذ گردد گدام دار به رویت برگه خروجی که مزین به امضاء و مهر گمرک باشد به خروج اموال اقدام نماید.

فصل سوم

گدام های عمومی و خصوصی

شرایط تاسیس گدام های عمومی و خصوصی

ماده هفتم:

شخصیکه برای تاسیس گدام های عمومی و یا خصوصی اقدام میکند باید دارای شرایط ذیل باشد:

- 1- جواز تجارتی داشته باشد.
- 2- پلان تجارتی و پلان مدیریتی داشته باشد.
- 3- گدام ها باید با سیستم جهانی اسیکودا ارتباط داشته باشد.
- 4- گدام ها در ساحات تعیین شده از طرف گمرکات تاسیس شده میتواند.
- 5- گدام ها باید مجهز به سردخانه بوده و نیازهای ضروری مثل نگهداری اموال سریع الفساد و ادویه جات و غیره را مرفوع سازند.
- 6- از لحاظ ایمنی غیر قابل دستبرد و سرقت باشد.
- 7- گدام ها باید احاطه شده و سرپوشیده باشند، و به نحوی تاسیس یا ساخته شود که امکان ورود و خروج اموال به جز از دروازه ورودی آن امکان پذیر نباشد.

عملیات مجاز در گدام ها

ماده هشتم:

انجام عملیات ذیل در گدام ها برای تجار مجاز میباشد.

- 1- بازرسی اموال در گدام.
- 2- اخذ سمپل و نمونه.
- 3- بسته بندی و مرتب سازی برای حفاظت اموال.
- 4- انتقال ملکیت (فروش، و هبه) اموال به اشخاص دیگر بعد از تصفیه دیون گمرکی.
- 5- انتقال اموال به گدام دیگر.

نظارت و کنترل گدام های عمومی و خصوصی

ماده نهم:

- 1- کارکنان گمرک می توانند در صورت عدم اخلاص بر نظارت گمرکی و شرایط مندرج این طرز العمل اجازه نگهداری اموال در گدام های عمومی و یا خصوصی را صادر نمایند.
- 2- اموالیکه در گدام های عمومی و یا خصوصی نگهداری میشوند تحت نظارت گمرکی میباشند.
- 3- دروازه های گدام های عمومی و خصوصی توسط گمرک مهر و لاک گردیده و پس از هر بار، باز و بسته شدن، مهر و لاک آن تجدید میگردد.
- 4- کلید دروازه های گدام های عمومی و خصوصی توسط موظفین گمرک مربوطه نگهداری میگردد.
- 5- بدون اجازه و حضور کارمندان گمرک دروازه گدام های عمومی و خصوصی باز و بسته شده نمیتواند.
- 6- در صورت لزوم برای باز و بسته شدن دروازه گدام توسط مالک گدام عمومی و یا خصوصی، از گمرک دعوت به عمل می آید تا با ارسال کارمندان خود در محل گدام حاضر شده و نظارت های لازم را انجام دهند و همچنین تمام مراتب را ثبت و سجل نمایند.
- 7- هیچ گونه اموال بدون اجازه گمرک از گدام های عمومی و یا خصوصی داخل و یا خارج شده نمیتواند.
- 8- کارمندان گمرک در صورت ضرورت در هر موقعی که بخواهند میتوانند اموال موجود در گدام های عمومی و یا خصوصی را در حضور مالک یا نماینده قانونی وی مورد رسیدگی و شمارش قرار داده و مشخصات اموال موجود را با اسناد های ثبت شده شان تطبیق نمایند.
- 9- دین گمرکی اموال ذخیره شده در گدام های عمومی و یا خصوصی الی زمان قراردادادن اموال تحت پروسه گمرکی به تعویق می افتد.

10- زمینی که برای تاسیس گدام های عمومی و خصوصی در ساحه گمرکی به اجاره داده میشود تابع رسم ارضیه قرار نمیگیرد.

11- در صورت مسدود شدن گدام های عمومی و یا خصوصی باید فرصت کافی برای انتقال اموال برای مالکین اموال داده شود.

حقوق و مکلفیت های تاجر و یا صاحب مال

ماده دهم:

قرارداد کننده و یا تاجر غرض نگهداری اموال خویش در گدام های عمومی و یا خصوصی به اساس این طرز العمل دارای حقوق و مکلفیت های ذیل میباشد.

1- تاجر و یا نماینده قانونی وی میتواند تنها اموال وارداتی متعلق خود را در گدام های خصوصی نگهداری نموده و حق نگهداری اموال دیگران را ندارند. در غیر آن طبق شرایط قرارداد اقدام صورت گرفته و اموال مذکور تابع رسم ارضیه قرار میگیرد.

2- تعیین گدام دار غرض حفاظت و مراقبت از اموال جابجا شده در گدام های عمومی و خصوصی.

3- مسوولیت حفاظت و نگهداری اموال هنگام انتقال به گدام.

4- پرداخت دین گمرکی اموال پس از انجام طی مراحل گمرکی آن.

5- انجام فعالیت ها غرض بهبود بخشیدن وضعیت اموال و بازاریابی اموال، آماده کردن اموال غرض حمل و نقل مثل بسته بندی، مرتب سازی و غیره.

حقوق و مکلفیت های گدام دار عمومی و خصوصی

ماده یازدهم:

گدام دار به اساس این طرز العمل دارای مکلفیت های ذیل میباشد.

1- اموال را طبق مقررات در دفاتر مربوطه خویش ثبت و سجل نماید.

2- تطبیق شرایط مراحل جابجا نمودن اموال.

3- حفظ اسناد، مدارک و سوابق.

4- اتخاذ تدابیر لازم غرض حفظ و نگهداری اموال.

5- در صورت از بین رفتن، کاهش و یا هرگونه خسارات احتمالی اموال در گدام های عمومی و خصوصی گدام دار مسوول شناخته میشود. حالات غیر مترقبه یا فورس ماژور از این حکم مستثنی اند.

6- حقوق و مکلفیت های گدام دار به سایر اشخاصی که واجد شرایط این طرز العمل باشند با موافقه ریاست عمومی گمرکات انتقال گردیده میتواند.

7- گزارش دهی فعالیت های گدام داری به اداره گمرک مربوطه به طور ربعوار.

8- رعایت مکلفیت هایی که در سایر اسناد تقنینی پیش بینی گردیده است.

عمل قاچاق در گدام های عمومی و یا خصوصی

ماده دوازدهم:

1- خارج کردن اموال از گدام های عمومی و یا خصوصی مستلزم طی مراحل گمرکی است در غیر این

صورت مشمول مقررات قاچاق گمرکی میشود. حالات فورس ماژور از این حکم مستثنی اند.

2- گدام های عمومی و خصوصی از ساحات گمرک میباشد فلذا صاحب مال و یا گدام دار او بدون حضور

داشت کارمندان گمرک و با فرض اینکه گدام متعلق به وی است حق دخل و تصرف در آن را ندارد.

3- عمل شکستن یا دخل و تصرف در مهر و لاک گمرکی که منجر به برداشتن و خارج کردن اموال از گدام

خصوصی به طور غیر مجاز گردد قاچاق محسوب گردیده و احکام مربوطه آن بالای اموال تطبیق میگردد.

حالات غیر مترقبه و یا فورس ماژور در گدام ها

ماده سیزدهم:

1- در حالات غیر مترقبه گدام دار برای جلوگیری از هدر شدن اموال در گدام میتواند اقدام به شکستن و مهر

و لاک گمرک نماید.

2- گدام دار مکلف است که گزارش وقوع حوادث غیر مترقبه را عنوانی گمرک مربوطه ارسال نماید.

3- در صورتیکه گمرک تشخیص دهد که عمل گدام دار منطبق با حوادث غیر مترقبه است اقدام وی قاچاق

پنداشته نمیشود.

میعاد نگهداری اموال در گدام های عمومی و خصوصی

ماده چهاردهم:

1- اموال، الی مدت دوازده ماه تحت مرحله جابجا نمودن در گدام نگهداری شده میتواند. کارمندان گمرک می

توانند، به اساس درخواست اظهار کننده، نگهداری آن را الی دوازده ماه دیگر تمدید نمایند.

2- کارمندان گمرک میتوانند با در نظر داشت خصوصیت اموال یا سایر حالات خاص مدت مندرج فقره (1) این

ماده را کاهش دهند. در این صورت اظهار کننده مکلف است الی ختم میعاد متذکره موقف گمرکی دیگری را

برای اموال خویش تعیین نماید در غیر آن تابع جریمه تاخیر میگردد.

فصل چهارم

توافق نامه شرایط اخذ جواز

ارائه درخواست

ماده پانزدهم:

- 1- درخواست کننده مکلف است غرض اعمار گدام درخواستی خویش را عنوانی ریاست عمومی گمرکات ارائه نماید.
- 2- پس از ارائه درخواست وزارت مالیه با درخواست کننده قرارداد اجاره زمین تحت ملکیت اش را انعقاد مینماید.
- 3- پس از امضای قرارداد، جواز گدام های عمومی و خصوصی طبق شرایط این طرز العمل و سایر اسناد تقنینی نافذه از طرف وزارت مالیه صادر میگردد.

عقد اجاره

ماده شانزدهم:

ریاست عمومی گمرکات پس از تشخیص اینکه درخواست کننده واجد شرایط میباشد او را غرض قرارداد اجاره زمین به وزارت مالیه معرفی میکند.

حقوق و مکلفیت های قرارداد کننده

ماده هفدهم:

قرارداد کننده به اساس این طرز العمل دارای حقوق و مکلفیت های ذیل میباشد.

- 1- تسلیم گیری معقود علیه یا زمین گمرک بعد از طی مراحل قانونی و بعد از امضای قرارداد نامه با وزارت مالیه.
- 2- اعمار تاسیسات و ترمیمات مورد نیاز گدام ها غرض استفاده درست از آن.
- 3- بهره برداری و انتفاع از زمین گمرک مطابق مفاد قرارداد نامه.
- 4- پرداخت به موقع حق الاجاره و حق الامتياز.
- 5- حفاظت از جایداد اجاره داده شده و سایر تاسیسات متعلق به آن.
- 6- عدم واگذاری جایداد به سایر ادارات و اشخاص غرض اجاره بهره برداری از آن.
- 7- تسلیم دهی جایداد با تمامی تجهیزات و ملحقات آن به ریاست عمومی گمرکات در ختم قرارداد.
- 8- پرداخت تضمین قبل از تسلیمی جایداد.
- 9- سایر حقوق و مکلفیت های که در قانون پیشبینی شده است.

نظارت از اجرای توافقنامه

ماده هجدهم:

نظارت و کنترل از مواد توافق نامه اجاره زمین در تمام مراحل توسط ریاست عمومی گمرکات صورت میگیرد.

شرایط برای درخواست کننده جواز

ماده نهم:

درخواست کننده جواز باید دارای شرایط ذیل باشد:

- 1- سن آنها کمتر از (18) سال نباشد.
- 2- تابعیت افغانستان را داشته و مقیم باشد.
- 3- آگاهی از قانون گمرکات، طرز العمل ها و سیستم های گمرکی را داشته باشد.
- 4- تضمین معتبر را با موافقه گمرک مربوطه ارائه نماید.
- 5- توانایی پرداخت حق الاجاره زمینی را که به اجاره گرفته است داشته باشد.
- 6- از تجار و یا شرکت های بزرگ تجاری بوده و در سال حجم قابل توجهی اموال را وارد کند.
- 7- توانایی تاسیس و اعمار گدام را با در نظر داشت شرایط این ماده داشته باشد چون مصارف تاسیسات گدام به دوش درخواست کننده میباشد.
- 8- قرارداد اجاره زمین را غرض تاسیس گدام عمومی و خصوصی داشته باشد.
- 9- هر متقاضی مکلف است، مبلغ (200000) دو صد هزار افغانی، را بحیث امتیاز جواز بحساب قطعی دولت تحویل نماید که برای 1 سال مدار اعتبار بوده و در ختم سال مبلغ 50000 افغانی را برای تمدید آن بپردازد.
- 10- ریاست عمومی گمرکات پس از تشخیص اینکه درخواست کننده، توان تاسیس گدام های عمومی و خصوصی را با در نظر داشت شرایط این طرز العمل دارد اقدام به صدور جواز مینماید.
- 11- ریاست عمومی گمرکات، بعد از اخذ درخواست با اسناد منضمه از سوی متقاضی و اطمینان از داشتن شرایط فوق بعد از طی مراحل اصولی آن و منظوری مقام وزارت به متقاضی جواز رسمی صادر مینماید.

تمدید جواز

ماده بیستم:

- 1- میعاد جواز برای گدام های گمرکی، صرف یک سال بوده و دوباره قابل تمدید میباشد. ریاست عمومی گمرکات بعد از اینکه اطمینان خود را از تصفیه نمودن دیون گمرکی حاصل نمود اقدام به تمدید جواز مینماید.

- 2- دارنده جواز مکلف است یک ماه قبل از ختم میعاد جواز، جواز خویش را تمدید نماید.
- 3- اتخاذ تصمیم در مورد جواز های قابل تمدید، توسط ریاست عمومی گمرکات، صورت گرفته میتواند البته در صورتیکه موانع قانونی وجود نداشته باشد، و دارنده جواز تقاضای تمدید جواز خویش را کرده باشد.

تعليق جواز

ماده بیست و یکم:

- 1- در صورت موجودیت دلایل موجه ریاست عمومی گمرکات، میتواند جواز را به تعلیق در آورد.
- 2- تصمیم تعلیق جواز به دارنده جواز کتبا ارائه میگردد.

انتقال ملکیت جواز

ماده بیست و دوم:

در صورت موافقه ریاست عمومی گمرکات و ایفای تعهدات مندرج در توافقنامه دارنده جواز میتواند مالکیت جواز خویش را به شخص دیگر واگذار نماید.

موارد فسخ جواز گدام

ماده بیست و سوم:

- 1) در صورت وقوع حالات ذیل، جواز گدام های گمرکی فسخ میگردد:
 - 1- در صورتیکه از جایداد طبق مواد قرارداد نامه استفاده صورت نگیرد.
 - 3- عدم ایفای تعهدات مندرج در قرارداد نامه.
 - 4- عدم پرداخت حق الاجاره و حق الامتیاز در موعد معین.
 - 5- استفاده نامشروع و خلاف نظم عامه از جایداد.
 - 6- در صورت واگذاری جایداد به شخص ثالث بدون اطلاع ریاست عمومی گمرکات.
 - 7- پس از انقضای 15 سال از قرارداد نامه.
 - 8- هر زمان با توافق متقابل طرفین.
- 2) قرارداد کننده میتواند قبل از ختم میعاد قرارداد به صورت یکجانبه اقدام به فسخ قرارداد نماید.
- 3) هرگاه قرارداد کننده قبل از ختم میعاد اجاره قرارداد را فسخ نماید مکلف است یک ماه قبل وزارت مالیه را در جریان قرار دهد.
- 4) قبل از فسخ جواز اطلاعیه فسخ جواز برای شخص قرارداد کننده فرستاده میشود.

فصل پنجم

احکام نهایی

انفاذ

ماده بیست و چهارم:

این طرز العمل در 24 ماده ترتیب و بعد از منظوری مقام محترم ذیصلاح و یک ماه بعد از تاریخ تکثیر قابل انفاذ می باشد.

مریم غزنوی
رئیس حمایت و انکشاف

آمریت معافی و رژیم گمرکی

آمریت تقنینی

احمد رشاد پوپل
رئیس عمومی گمرکات

لطف الله سعادت
رئیس امور تخنیکی

شمروز خان مسجدي
رئیس عملیاتی

منظوری مقام محترم وزارت مالیه

